

Крынічка

Вядучая рубрыка Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

Белакрылкі — маленькія, памерам усяго 1,5—3 мм, мучніста-белага колеру, падобныя на матылькоў, шкоднікі садо-
вых і пакаёвых раслін. Яны здольныя на ўсіх стадыях развіцця наносіць моцныя страты лісцю як кветкавых раслін у доме, так і садо-
вых культур. У асноўным на агародзе гэта агуркі, памідоры, перцы і баклажаны. Асабліва шкоду раслінам наносіць лічынкі, якія сілкуюцца сокам лісця. Яны мацуюцца да ніжняй паверхні ліста.

У летні час шкоднікі лёгка пераносяцца патокам паветра з іншых зараж-
аных участкаў.

Увесну перанос як насякомага ма-
чымы з новай глебай або расадаў.

Спрыяльнымі ўмовамі для развіцця велізарнага сямейства белакрылак, з прычыны іх выключнай пладавітасці, з'яўляюцца цяплічныя: павышаная вільготнасць і цеплыня, цесната расліннай масы і парушаная вентыляцыя.

**Як вызначыць наяўнасць шкод-
ніка:**

• Страсянуць расліну — узнімаецца
рой белых мошак.

• На ніжнім баку лісця можна ўба-
чыць амаль празрыстыя, светлыя лус-
кавінкі — лічынкі шкодніка.

• На паверхнях лісця можна ўба-
чыць ліпкі, бліскучы налёт — падзь,
якую вылучаюць у выглядзе адходаў
лічынкі. Расліны становяцца ліпкімі
навобмацак.

• На лісці можна ўбачыць чорныя
плямы — гэта сажыстыя грыбкі, якія
сілкуюцца ліпкім налётам насяко-
мых.

• Расліна сохне, лісце скручваецца,
жоўкне.

У спрыяльных умовах жыццёвы
цыкл насякомага ўсяго 20 дзён ад яй-
ка да дарослай асобіны. На 25 дзень
свайго жыццёвага цыкла белакрылка
ўжо здольная прыносіць патомства.
Насякомае гіне пры тэмпературах ні-
жэй чым +10 °С, а якікі могуць перача-
каць падзенне тэмператур.

З як з'яўляюцца лічынкі і пачы-
наюць высмоктваць сок з лісця. У пра-
цэсе такой жыццядзейнасці яны вы-
дзяляюць шмат ліпкага сакрэту і ак-
тыўна перасоўваюцца.

Затым лічынкі пераходзяць у сваю
наступную стадыю развіцця, становя-
цца нерухомымі і пакрываюцца васько-
вым налётам. У такім стане лічынкі
ўжо не паддаюцца апрацоўцы інсек-
тыцыдамі. З іх выходзяць прадукты
распаду ў выглядзе вадкасці, якую лю-
бяць грыбкі, ад чаго ніжняя паверхня
лісця чарнее, парушаюцца працэсы
фотасінтэзу. Такія сімбіётычныя су-
вязь: казурка, лічынкі, грыбкі зніш-
чаюць расліну за некалькі дзён.

Калі вы ўбачылі чорны налёт, то
такую расліну практычна немагчыма
выратаваць. Яе трэба знішчыць, каб за-
сцерагчы іншыя пасадкі ад заражэння.
Калі заўважаны толькі дарослыя
асобіны і адкладзеныя яйкі, а такса-
ма лічынкі ў выглядзе макулінак без
васковага налёту на лісці раслін, варта
пазмагацца з гэтай пошасцю.

Паколькі насякомае на ўчастку зна-
ходзіцца ў розных стадыях развіцця,
то і змагацца з ім неабходна спалуч-
эннем метадаў: біялагічных, хімічных
і механічных.

Народныя спосабы барацьбы

Яны актуальныя на самых пачат-
ковых стадыях, бо арыентаваны на
механічнае пазбаўленне ад дарослых
асобін, як і лічынак, якія рухаюцца і
сілкуюцца сокам раслін:

• Мыльны раствор. Гэты спосаб доб-
ры для невялікай колькасці пасадак.
Прамыць уручную губкай або шлангам
лісце, сцёблы і верхнюю частку глебы
мыльнай вадой. Выкарыстоўваць цём-
нае гаспадарчае ці дзёгцевае мыла,
растварыць у прапорцыі адна частка
надзёртага мыла і пяць частак вады. Ме-
тад паўтараць штотыдзень. Для вялікіх
цяпліц гэты спосаб доволі працаёмкі.

• Часночны настой. Растаўчыце тры
зубчыкі часнаку і разведзіце ў адным

літры вады. Дайце настою суткі па-
стаяць у цёмным месцы. Працадзіце і
апырскайце расліны з усіх бакоў раз
у тыдзень.

• Паніжэнне тэмпературы да +10 °С.
Але такі спосаб знішчае толькі ляту-
чых насякомых, якікі і лічынкі здоль-
ныя перажыць паніжэнне тэмператур.
У цяпліцах такое практычна немагчы-
ма зрабіць, а пакаёвую расліну можна
вынесці ў халоднае месца.

• Пасткі. Выкарыстоўвайце гатовыя
ліпкія пасткі для мух у барацьбе з ля-
тальнымі насякомымі. Выдатна пра-
цуюць самаробныя пасткі з фанерных
лістоў. Афарбаваныя ў ярка-жоўты
колер і пакрытыя ліпкім саставам з
нагрэтых вазеліну, каніфолі, рыцыны
і мёду, яны прыцягваюць і ўтрымліва-
юць шкоднікаў, калі тыя садзяцца на
пакрыццё. Лічыцца, што менавіта жоў-
ты колер з'яўляецца найболей прываб-
ным для гэтых шкоднікаў.

Расліны, якія адпужваюць насяко-
мых, называюцца рэпелентамі. Ёсць
сярод іх і такія, якія вельмі не любяць
белакрылкі. Гэта адзін з біялагічных
спосабаў барацьбы са шкоднікам:
настурцыя, палын, мята пярцовая,
піжма дэкарэтыўная.

Дастаткова пасадзіць расліны па
перыметры градак або невялікімі
ўкрапінамі ў садзе.

Ёсць расліны, якія, наадварот, пры-
цягваюць насякомых, і гэта можна вы-
карыстоўваць у сукупнасці з хімічным
метадам:

Тытунь духмяны. Як толькі расліну
з усіх бакоў аблепаць белыя мошкі,
апырскаць хімічным сродкам, знішчыў-
шы адразу сотні дарослых асобін.

Белакрылка выдатна знішчаецца
хімічнымі спосабамі з выкарыстаннем
рэпаратаў на аснове імідаклапрыду
і аверсэкіну. Таксама адзначана вы-
датнае ўздзеянне на колькасць шкодні-
каў выкарыстанне фумігатараў супраць
камароў у зачыненых на ноч цяпліцах.

Усе хімічныя сродкі выкарыстоў-
ваюцца супраць дарослых асобін і
лічынак, якія рухаюцца. Лічынкі, па-
крытыя воскам, і якікі захаваюць свае
жыццёвыя здольнасці нават пасля
апрацоўкі. На стадыі плоданашэння
гэтыя спосабы з'яўляюцца таксічнымі
для ўраджая. Апрацоўка пестыцыда-
мі зеляніны — кропу, зялёнай цыбулі,
пятарушкі — забараняецца.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	4.40	21.46	17.06
Віцебск —	4.21	21.44	17.23
Магілёў —	4.30	21.36	17.06
Гомель —	4.36	21.23	16.47
Гродна —	4.57	21.59	17.02
Брэст —	5.07	21.50	16.43

Месяц

Поўня 22 чэрвеня.
Месяц у сузор'і Рыб.

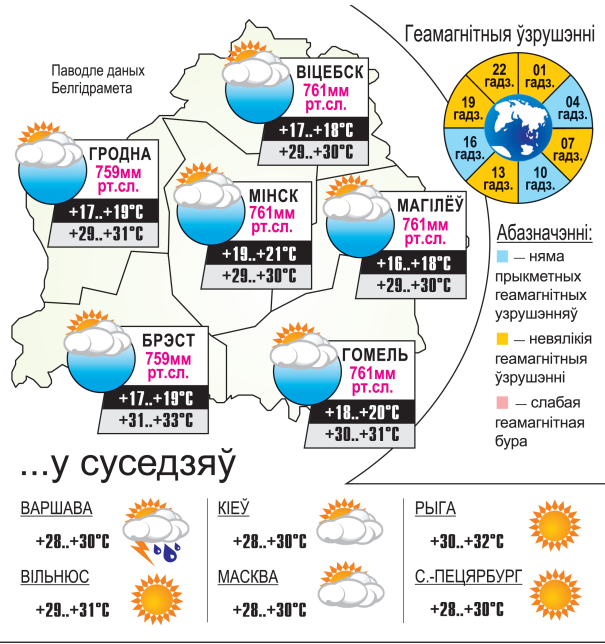
Імяніны

Пр. Аляксандра,
Георгія, Елісея, Мікалая,
Мсціслава, Мяфодзія.
К. Марыі, Тэрэзы,
Францішкі, Кірыла,
Уладзіміра, Уладзіслава.

Фота Ірыны ТАМКОВІЧ.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

— Каханы, схадзі ў
краму.
— Але, радасць мая, у
такое надвор'е нават саба-
ку з дому не выганіш!
— Божа, ну схадзі без
сабакі!

Сяброўка віншуе з днём
нараджэння:
— Дзяцей табе жадаю па-
слухмяных, бацькоў здаро-
вых, мужа такога, які кахае...
— Дзякуй! А гэтых куды
падзець?

27 ЧЭРВЕНЯ

Даты

Падзеі

Людзі

1909 год — нарадзіўся (в. Звонь Лепельскага павета) Сяргей Знаёмы (Сяргей Дзмітрыевіч Клопаў), беларускі журналіст, празаік, паэт. Дэбютаваў у друку вершам «Мая вясна» ў 1929 годзе ў газеце «Рабочий». У пачатку 1930-х вельмі актыўна выступаў у друку з нарысамі, карэспандэнцыямі. Запісваў і даследаваў беларускі фальклор. Займаўся мастацкім перакладам з рускай, украінскай і іншых моў.

1925 год — нарадзілася (в. Нізак Уздзенскага раёна) Лідзія Арабей, беларускі празаік, крытык, літаратуразнаўца. У 1956 годзе выдала даследаванне «Цётка (Алаіза Пашкевіч)», а ў 1959-м — крытыка-біяграфічны нарыс «Хвядос Шынклер». Аўтар зборнікаў аповесцяў і аповядаў «Мера часу», «Экзамен», «Ларыса», «На другой зіме вайны», «Ваўчкі», «Сярод ночы» і многіх іншых.

1898 год — канадзец Джошуа Слюкам завяршыў першае ў гісторыі адзіночнае плаванне вакол свету: прайшоў на яхце «Спрэй» у адзіночку 46 000 марскіх міль, абагнуўшы зямны шар.

А пасля кругасветнага плавання Слюкам на аснове свайго дзённяка напісаў кнігу «Адзін пад ветразем».

1905 год — пачалося паўстанне на браняносцы «Князь Пацёмкін-Таўрычаскі», адна з прыкметных падзей рэвалюцыі 1905—1907 гадоў у Расіі і першы выпадак узброенага мячэжу цэлай вайскавай часткі падчас гэтай рэвалюцыі. Праходзіла з 14 (27) чэрвеня да 25 чэрвеня (8 ліпеня) 1905 года.

1910 год — ІІІ Дзяржаўная дума прыняла Сталыпінскае аграрнае заканадаўства. Асноўная сутнасць сталыпінскай аграрнай рэформы заключалася ў тым, каб, адмяніўшы пакінутыя выкупныя плацжы, даць магчымасць усім сялянам права свабодна выходзіць з абшчыны і замацоўваць за сабой надзельную зямлю ў спадчынную прыватную ўласнасць.

1931 год — авіяканструктар Ігар Сікорскі атрымаў у ЗША патэнт на вынаходства першага гелікоптера — правообраза верталёта.

ДЖЭК ЛОНДАН:
«Жыццё заўсёды дае чалавеку меней, чым ён ад яго патрабуе».